

**A MINDSZENTI
KÁROLY ÓVODA**

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

**A TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM
ALAPJÁN**

2018.

Tartalomjegyzék

Jogszabályi háttér.....	3
Intézményünk adatai	4
I. BEVEZETÉS	5
Óvodánk bemutatása	6
Óvodánk jövőképe	7
Óvodánk küldetési nyilatkozata	8
Óvodánk egyéni arculatának speciális elemei.....	9
GYERMEKKÉP	10
ÓVODAKÉP	12
II. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI	13
1. Az egészséges életmód alakítása.....	13
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása	16
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	21
Személyi feltételek:.....	21
Tárgyi feltételek:.....	22
IV. A NEVELÉS-TANULÁS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI	26
Hetirend	26
Napirend.....	27
V. A FEJLESZTÉS TARTALMA	29
1. Játék és a szabad játékba ágyazott tanulási tevékenység.....	29
2. Társas, közösségi tevékenység	34
3. Értékteremtő munkatevékenység	35
4. Szabadidős tevékenység.....	36
VI. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE	37
1. Matematika.....	37
2. Természeti- társadalmi valóság megismerése	38
3. Művészeti tevékenységek.....	39
4. Mozgás	43
VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	45
VIII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSI ELVEI	46
IX. ÓVODÁNK INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA	50
X. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE,	54
XI. ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELADATOK ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI	55
XII. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	58
XIII. ÜNNEPEK, MEGEMLÉKEZÉSEK, RENDEZVÉNYEK, HAGYOMÁNYÁPOLÁS	61
XIV. NEVELÉSI IDŐN TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK	62
XV. A HELYI ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE	63
ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	64
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	65

Jogsabályi háttér

A programalkotást meghatározó alapvető jogszabályok

- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 363/2012. (XII.17.) Korm.rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

Kapcsolódó jogszabályok:

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

48/2012. (XII.12.) EMMI rendelete a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

32/1997. (XI.5.) MKM rendelet a nemzeti-etnikai kisebbség óvodai irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

15/2013. (II:26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

51/1997. (XII.18.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

A Nemzeti együttműködés programja (2010.05.22.)

Intézményünk adatai

Intézményünk neve: Károly Óvoda

Intézményünk címe: 6630 Mindszent, Szabadság tér 4.

Telefonszáma/ Fax: 62/225 076

E-mail: karolyovoda@optanet.hu

Web: www.karolyovoda.hu

Tagintézményünk neve: Károly Óvoda Móricz Zs. utcai tagintézménye

Tagintézményünk címe: 6630 Mindszent, Móricz Zs. u. 1/b.

Telefonszáma: 62/225 070

E-mail: moriczovi6630@gmail.com

A pedagógiai program

- *Alkotója* az intézmény nevelőtestülete
- *Elfogadta:* az intézmény nevelőtestülete
- *Jóváhagyta:* Korom Éva Andrea intézményvezető

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- Az óvodai nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik

I. BEVEZETÉS

A **TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM**, mint az elnevezésből is kitűnik, *középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli.*

A pedagógiai program gerincét Gáspár László pedagógiai rendszerének óvodai körülmények közötti alkalmazása alkotja. Ez a pedagógiai rendszer **nevelés és gyermekközpontú**, amely a **tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának.**

A Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program a köznevelés valamennyi elemét (óvoda, általános iskola, középiskola) magába foglaló **rendszer első láncszeme.**

A köznevelési törvény alapján (Knt. 3.§ (6) bek.) az óvodák kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek (tanulók) speciális igényeinek figyelembe vétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Óvodánk- tekintettel arra, hogy a több évtizedes nevelő- oktató munka ezzel a programmal mutat több helyen azonosságot- a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programot adaptálta, és programunk elkészítésénél kiegészítette azt a nevelés- oktatás folyamatát befolyásoló helyi sajátosságokkal.

Hitünk a gyermekek tiszteletén és szeretetén alapul, a gyermeket- mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes **gondoskodás és különleges védelem** illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Gyermekközpontú, befogadó nevelésünk arra törekszik, hogy a **gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, biztosítva minden gyerek számára az egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést, s hogy meglévő hátrányai csökkenjenek.**

Alapfeladatunk a gyermekek harmonikus fejlesztése, mely során összhangteremtésre törekszünk a család és az intézményes nevelés között.

Intézményünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Valljuk, hogy a gyermek fejlődő személyiség, így különböző életkori szakaszokban biztosítjuk az alkalmazkodó, értelmi, érzelmi, testi képességeik fejlődését, sokoldalú fejlesztését és az egyén alakulását.

Óvodánk bemutatása

Mindszent város Csongrád megye déli részén, a Tisza-folyó bal partján fekszik.

Óvodánk kisvárosi óvoda falusi környezetben, melynek természeti környezete igen szerencsésnek mondható, hiszen van egy gyönyörű Tisza-partunk (Kisrév, Szabad-strand, Nagyrév) és megóvott természeti értékekkel a Kurca-part.

A Károly Óvoda Székhely épületét 1902-ben Pallavichini Sándor őrgróf és neje Széchenyi Irma grófnő első szülött fiuk emlékére építtette, innen ered az épület elnevezése is. Az épület állaga folyamatosan romlik, évek óta csak a legsürgetőbb karbantartási munkálatok elvégzésére van lehetőség. A teljes felújításához pályázati forrás bevonására is szükség lenne (szigetelés, külső, belső nyílászáró csere, fűtőkorszerűsítés stb.)

A Székhely épülettel egy telken-de külön bejegyzési számmal- található a 2011. évben pályázati pénzforrásból felújított (nyílászáró csere, külső hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés) József A. utcai telephely, mely 2 óvodai csoportnak ad helyet. Ebben az épületben található az óvoda főzőkonyhája is.

A Székhelyet és telephelyet egy tágas, zöld felületű, fás játszóudvar választ el, mely a szabványnak megfelelő játékokkal felszerelt, s minden óvodásunk számára kiváló mozgáslehetőséget teremt.

A Móricz Zsigmond utcai tagóvoda a város Dózsa-telepi részén helyezkedik el. 2011. évben az épület külső szigetelést kapott, kicserélték a külső nyílászárókat, a fűtést korszerűsítették.

A tagóvoda játszóudvara- területét és játékokkal történő felszereltségét tekintve is- maximálisan kielégíti az óvodásaink nagymozgás-illetve szabadban történő játékgényét.

Intézményünkbe a város minden részéről érkeznek gyermekek, amely magával hozza a különböző tudásszintet, szokásrendszert. A szülők kisebb hányada értelmiségi, illetve cigány nemzetiségi, döntő a fizikai dolgozók aránya, jelentős a munkanélküliek száma.

Óvodánk jövőképe

Olyan szakmai helyzet kialakítása a cél amelyben intézményünk megteremti a változás és a stabilitás kényes egyensúlyát, kiszámíthatóan, eredményesen és hatékonyan működik.

Úgy tudjuk értékeinket, szakmaiságunkat megőrizni, hogy közben képesek leszünk alkalmazkodni a kihívásokhoz, változásokhoz. Ennek során **új tudást sajátítunk el** a helyi óvodai pedagógiai program (PP) bevalásának alkalmazásával, az új módszerek kipróbálásával.

Szervezeti kultúránk részévé válik **az innovációs képesség, a folyamatos fejlesztés**. Munkánk rendszeres értékelésével képesek leszünk módosítani, fejleszteni tevékenységeinket, így megfelelően tudjuk végezni feladatainkat.

Az intézményvezetés az intézményi önértékelési rendszer működtetése során feltárt eredményekre, hiányosságokra építve- a fenntartó önkormányzattal együttműködve- a **partnerközpontúság jegyében alakítja ki a fejlesztési stratégiát**. Adatokat gyűjtünk, mutatókat készítünk egy korrekt szakmai és pénzügyi elszámoltathatóság kialakításához a fenntartó számára.

Eljutunk egy teljes- körű minőségirányítási rendszer kiépítésig és folyamatos működtetésig.

Pedagógusaink többsége aktívan vesz részt a szakmai, minőségfejlesztési munkában, részesei az értékelési és innovációs folyamatoknak. Ismerik és használják a legújabb nevelési-oktatási eljárásokat, módszereket, kreatívan maguk is gyarapítják ötleteikkel.

Látjuk és elfogadjuk, hogy a partnerek, gyermekek, szülők elvárásainak megfelelő minőségi munka biztosító a velük való együttműködés.

Óvodánk küldetési nyilatkozata

Hitünk a gyermekek feltétlen elfogadásán, szeretetén, a gyermekekkel szemben táplált empátián, bizalmon alapul.

Alapelv az óvodai nevelésben:

A gyermeki személyiséget **elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom** övezi.

A gyermekközpontú nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségének sokoldalú, harmonikus testi, lelki és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztését, összhangteremtésre törekszik a család és az intézményes nevelés között.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Valljuk, hogy a **gyermek fejlődő személyiség**, így különböző életkori szakaszokban **biztosítjuk** az alkalmazkodó, testi, szociális és az értelmi képességeik fejlődését, sokoldalú, harmonikus fejlesztését.

Az én-kép fejlesztése minden gyermeket segít, hogy megtalálja helyét a világban.

Hiszünk abban, hogy óvodai nevelésünk hozzásegíti a gyermekeket az erkölcsös, önálló életvitel kialakulásához, céljaik eléréséhez.

Tájéegységünk hagyományainak feltárása az óvodás gyermekeink számára az itt élő emberek szokásainak, életmódjának megismerésével történik.

Óvodapedagógusaink szakmailag jól képzettek, nyitottak az új iránt, fontosnak tartják a folyamatos önképzést.

Óvodánk egyéni arculatának speciális elemei

- ❖ Harmonikus személyiségfejlődéshez szükséges, **érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes** óvodai légkör megteremtése.
- ❖ **Életre nevelés** (a tevékenységeken keresztül), a kommunikáció és kooperáció alkalmazásával.
- ❖ **Településünk hagyományainak ápolása**, az ehhez fűződő programok beépítése az Éves Nevelési Tervbe (Őszi vigasság, Városi Gyermeknap stb.).
- ❖ Óvodai ünnepeink **Nyílt Napként** történő megrendezésének lehetősége (Pl. Advent / Karácsonyi ünnepvárás/, Madarak és Fák Napja).
- ❖ Az egyéni bánásmód, és a **differenciált fejlesztés megvalósítása** szakvizsgázott óvodapedagógusok vezetésével (Beszédfejlesztő óvodapedagógus, Fejlesztő óvodapedagógus, Óvodai gyógytestnevelő óvodapedagógus, Óvodai néptánc).
- ❖ Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus biztosítása (Nevelési Tanácsadás) a Csongrád Megyei Kormányhivatal Hódmezővásárhelyi Járási Hivatallal történő együttműködés keretében.
- ❖ Főállású pszichológus alkalmazása a családok nevelési problémáinak megsegítésére.

GYERMEKKÉP

„A korai nevelés a legfontosabb. Amit az ember gyermekként lát, az segíti egész életében, hogy jó felé orientálódjék.”

(Brunszvik Teréz 1809. június)

A gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében **a gyermekeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.**

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó, ezt figyelembe véve a különböző életkori szakaszokban az **optimális feltételek biztosításával a harmonikus gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk.**

Óvodai nevelésünk **gyermekközpontú, befogadó**, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése mindennapi pedagógiai munkánk alapja, biztosítva minden gyermek számára az egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést. Arra törekszünk, hogy meglévő hátrányaik csökkenjenek. **Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.**

Munkánk során elérendő célunk, hogy az óvodás gyermek a helyi programunk fejlesztő hatásaként *elsősorban* legyen:

Alkalmazkodó képesség területén:

- ❖ kapcsolatteremtő felnőttel és gyermekkel
- ❖ tisztelettudó
- ❖ szociálisan érzékeny

Értelmi képesség terén:

- ❖ önálló véleményt alkotó
- ❖ megfelelő szókinccsel, beszédfigyelemmel rendelkező
- ❖ kreatív
- ❖ játékos

Érzelmi képesség terén:

- ❖ önbizalommal rendelkező
- ❖ kiegyensúlyozott
- ❖ nyitott
- ❖ kitartó

Testi képesség terén:

- ❖ Korának megfelelő erőnlétű, állóképességű, gyorsaságú, ügyességű
- ❖ koordinált nagy- és kismozgású

Egészséges, környezettudatos életmód terén:

- ❖ Egészségesen táplálkozó
- ❖ Igényli a mindennapos testmozgást
- ❖ Igényes a saját és környezete személyi higiéniére.
- ❖ Életkori sajátosságaihoz mért szokásrendszerrel rendelkezik a környezetvédelem és megóvása területén.

ÓVODAKÉP

Óvodánk nevelési célja az, hogy elősegítsük az életkori, egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, - ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

Óvodánk gondoskodik:

- ❖ A gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- ❖ Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- ❖ A testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor- specifikus alakításáról.
- ❖ A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, **különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játékra.**
- ❖ Az egyes tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről.
- ❖ A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítanunk kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítanunk kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Összhangteremtésre törekszünk a család és az intézményes nevelés között, kiemelve azt az **alapelvet**, hogy az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, **a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége**, s ebben az **óvodák kiegészítő szerepet játszanak**. Ebből kiindulva- óvodánk belső feltételrendszere alapján- **próbáljuk kompenzálni** a család hátrányait, illetve segítséget nyújtani nevelési problémák esetén.

A gazdag helyi természeti adottságainkból fakadóan (a **környezeti nevelés**) a **környezettudatos magatartás megalapozására, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására figyelmet fordítunk**.

- ❖ Lehetőségeink szerint a gyermek valamennyi tevékenységét a szabad levegőn, az óvoda tágas udvarán végzi, kihasználva a mozgásformák minden lehetőségét,- illetve azt, hogy az őt körülvevő természeti környezetet megismerve tudja azt védeni.
- ❖ A Tisza- és Kurca- part természeti szépségének, adottságának, élővilágának megismerése. Hagyományörzés az itt élő emberek szokásainak, életmódjának megismerésével történik.
- ❖ A gyerekek a tárgyi környezet esztétikus megjelenítésével mintát kapnak a tiszta, rendezett, harmonikus, igényes „családi kuckó” megteremtéséhez.

II. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI

Alapvető óvodai nevelési feladatunk az óvodás gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű, az **óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.**

A gyermek testi szükségleteinek kielégítése során **alapozódnak meg azok a magatartásformák, szokások, készségek,** amelyek az egészséges életvitelhez szükségesek.

Az egészségnevelő munkában a hangsúly tehát **az egészséges magatartás kialakítására (fejlesztésre, edzésre, életmód alakításra), a betegségek megelőzésére irányul.**

Ezen belül kiemelten kezeljük:

- ❖ A gyermek gondozását, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítését
- ❖ A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítését
- ❖ A gyermeki testi képességek fejlődésének segítségét.
- ❖ A gyermek egészségének védelmét, edzését, óvását, megőrzését.
- ❖ Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítását.
- ❖ Balesetmegelőzést, balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítását.

Célunk:

Testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, egészségkultúrájuk kialakítása. Váljanak képessé testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Feladataink:

- ❖ A helyes higiéniai szokások kialakítása- tisztálkodás, WC használat
- ❖ Helyes szokásrendszer kialakítása a testápolás (fogmosás), az étkezés, az öltözködés terén a differenciált életritmus figyelembevételével
- ❖ Kulturált étkezés szokásrendszer elsajátíttatása, melyhez óvodánkban biztosítottak az egészséges, korszerű táplálkozás feltételei
- ❖ Mozgásos tevékenységek, séták, kirándulások szervezése.
- ❖ Mozgáskultúrájuk és egészség megóvásuk érdekében láb- és testtartásjavító torna tartása. Szakemberek bevonása a prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásába (gyógytestnevelő óvodapedagógus, pszichológus)
- ❖ A betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- ❖ Délutáni pihenés biztosítása
- ❖ Mindennapi testedzés biztosítása
- ❖ Egészséges és biztonságos környezet folyamatos alakítása a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez
- ❖ Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- ❖ A Városi Egészségmegőrző Programok látogatása.
- ❖ Gyümölcs- és zöldségnapok fontosságának kiemelése.
- ❖ Dohányzás megelőzési programban való részvétel (6-7 éves gyerekek).
- ❖ Együttműködés az óvoda védőnőjével.

Kialakítandó és rögzítendő szokások

Egészséges táplálkozási szokások:

- ❖ Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában. (víztisztító berendezés).
- ❖ Gyümölcs hét szervezése a szülők bevonásával. A csoportokban kialakított szokások alapján szülők egészítik ki a napi gyümölcs- és zöldségmennyiséget.
- ❖ Kulturált étkezési szokások biztosítása:
 - esztétikus, alkalomhoz illő teríték,
 - helyes, korcsoportnak megfelelő evőeszköz használat,
 - nyugodt étkezés,
 - étkezés közbeni helyes viselkedés,
 - Segédkezés, majd önálló munkavégzés (naposi, és önkiszolgáló munka).

Higiénés szokások:

- ❖ Étkezések előtt és után, egyéb szennyező tevékenységek alkalmával használják a mosdót, a szappant, ügyeljenek ruhájuk tisztaságára.
- ❖ Sajátítsák el a helyes orrfújás technikáját (családban is gyakorolják), a kisebbek felnőtt segítségével, a nagyobbak figyelmeztetés nélkül használják a zsebkendőt.
- ❖ Környezeti higiéné: allergén anyagokat kiszűrjük, felületeket napi rendszerességgel tisztántartjuk.
- ❖ A betegségek megelőzése érdekében tisztálkodási és öltözködési higiéniai szokásokat alakítunk ki.

Öltözködés:

- ❖ Az időjárásnak megfelelő öltözködésre neveljük gyermekeinket.
- ❖ Kabátok, kinti cipők elhelyezése a külső öltözőben
- ❖ Váltó ruha elhelyezése az óvodai öltözőszekrényekben

Mozgás:

- ❖ Minél több idejű szabad levegőn való tartózkodás
- ❖ Tornaterem kihasználása
- ❖ A mozgásfejlesztő játékok használata
- ❖ Mindennapos mozgás
- ❖ Testnevelési, mozgásos játékok szervezése a nap bármely szakában
- ❖ Séták, kirándulások szervezése

Alvás, pihenés:

- ❖ Nyugalom, csend, és jó levegő biztosítása
- ❖ A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata
- ❖ Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése kiscsoportban, a befogadás segítése.

Levegőzés:

- ❖ Délelőtt, és délutáni is sok időt töltenek a gyerekek a szabadban
- ❖ Szabadban történő tevékenységek szervezése (élő társasjátékok, testnevelési játékok, művészeti tevékenységek)
- ❖ rendszeres élményszerző séták

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ❖ Válják a gyermekek szokásává a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás igénye.
- ❖ Szilárduljon meg az étkezés közbeni kulturált magatartás.
- ❖ Alakuljon ki az önállóság a vetkőzés és öltözködés területén.
- ❖ Törekedjenek környezetük esztétikus kialakítására, vigyázzanak rendjére és tisztaságára.

- ❖ Válják a gyermekek szükségletévé a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás.
- ❖ Ismerjék meg a környezetünket és egészségünket károsító, ártalmas hatásokat (média, alkohol, dohányzás)

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás **érzelmi vezéreltsége**. A személyiségen belül **az érzelmek dominálnak**, ezért **elengedhetetlen**, hogy a gyereket az óvodában **érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül**.

Mindezeket figyelembe véve **óvodánkban kiemelten kell kezelnünk, hogy**

- ❖ már az óvodába lépéskor **kedvező érzelmi hatások** ériék a gyermeket;
- ❖ az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot **pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze**;
- ❖ az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, **szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek**;
- ❖ az óvoda **nevelje a gyermeket annak elfogadására**, hogy az emberek különböznek egymástól.

Célunk:

A szűkebb és a tágabb környezetükben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Feladataink:

- ❖ **Közös élményekre épülő tevékenységek** gyakorlása.
- ❖ A **gyermek erkölcsi tulajdonságainak** (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és **akaratának** (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), **szokás- és normarendszer** megalapozása.
- ❖ A gyermeki nyitottságra építve óvodánk segítse a gyermeket, hogy **megismerje szűkebb és tágabb környezetét**, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a **hazaszeretet** és a **szülőföldhöz való kötődés alapja**, hogy **rá tudjon rácsodálkozni** a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- ❖ A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az **óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.**
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda **együttműködő szerepe** az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- ❖ Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyerekeknél.
- ❖ Bensőséges, családi, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör biztosítása.
- ❖ A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus, és a dajka, pedagógiai asszisztens gondoskodó, szeretetteljes magatartásával.
- ❖ Neveljük gyerekeinket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- ❖ Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.
- ❖ A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
- ❖ A gyermekekben megfelelő önfegyelem, önbizalom, önértékelés kialakítása.
- ❖ A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
- ❖ Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése.
- ❖ A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
- ❖ A konfliktus helyzetek megfelelő kezelésének segítésére, mentálhigiénés és drámajátékok alkalmazása.
- ❖ A Boldogságóra programban való részvétel- tanévenként 1 óvodai csoportban történő megvalósításával- a boldogságra való képesség fejlesztéséhez, melynek feltétele sikeres évenkénti pályázat a Jobb Veled a Világ Alapítvány nyílt pályázati kiírására.
- ❖ A magyarság, a magyar nép kultúrájával, és hagyományaival való ismerkedés.
- ❖ Társas kapcsolatok nyomon követése, értékelése, feladatok kijelölése (középső és nagycsoportos korú gyermekeknél).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben.
- ❖ Fogadják el az egyes tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- ❖ Viselkedjenek tisztelettel a felnőttekkel és társaikkal szemben.
- ❖ Bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez.

- ❖ Alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményeit.
- ❖ Társas kapcsolataikban egyszerű konfliktusaikat legyenek képesek megoldani.
- ❖ Élményeiket és gondolataikat egyre könnyebben és árnyaltabban, választékosabban fogalmazzák meg, hogy ez által alkalmassá váljanak a másokkal való együttműködésre.
- ❖ Értsék meg és tartsák tiszteletben társaik közötti különbözőségeket.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„ A nyelv a kultúrának, mint tartalomnak a formája. Mindaz, amit a világról tudunk, benne rendeződik organikus világgéppé.”

(Fabricius Ferenc)

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés **átszövi életünket**, így az óvodai közösség mindennapjait is. **Anyanyelvünk sokrétű jelrendszer**, mely folyamatosan fejlődik, színesebb lesz.

A beszéd, a kommunikáció, a folyamatos interakció jól szolgálják **az egyén együttműködési képességének, kreativitásának, szocializációjának, viselkedéskultúrájának kibontakozását, fejlődését.**

Beszéddel fejezzük ki az **érzelmeinket, gondolatainkat, a tárgyakhoz, emberekhez való viszonyunkat, tapasztalatainkat, véleményünket**, egy-egy tevékenységről szerzett ismeretünket.

A **jobb, árnyaltabb kapcsolatfelvételt, ismeretnyújtást, befogadást segítik** a nem verbális kommunikációs eszközök: a mimika, a gesztus, a tekintet, a térközszabályozás (közelebb-távolabb stb.), a vokális jelek (a beszéd tempója, hangmagasság, hangerő).

A **nyugodt, barátságos, közlés kifejezésére ösztönző, tevékenységeket felkínáló felnőtt** biztosíthatja a megfelelő fejlődést.

Legyen mód a személyes beszédfejlettség, érzelmi viszonyulás feltérképezésére, egyéni, mikrocsoportos, csoportos beszélgetésre. **Fontos a beszélőkedv fenntartása, fokozása, szókincs bővítés** megfelelő tevékenység biztosításával, beszédre ösztönző kérdésfeltevéssel, élménynyújtással, bábozással, dramatizálással.

A csoportban lévő sérült gyermek beszédfejlődésére, kapcsolatteremtésére a közösség ösztönzőleg hat, de a megfelelő szakember- elsősorban logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus- segítségével elengedhetetlen.

A tájnyelv – „őzö” nyelvjárás – ápolása. A cigány nemzetiséghez tartozó gyermekek kultúrájának megismerése, befogadása.

Az óvoda a **gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára**, mint életkori sajátosságra valamint **meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít** a gyermeknek **változatos tevékenységeket**, melyeken keresztül **tapasztalatokat szerezhet** a természeti és társadalmi környezetről.

Célunk: A gyermekek **biztonságos önkifejezése, kommunikációjának megalapozása** a magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel.

A beszédhibák feltárása, korrekciója logopédus segítségével.

Feladataink:

- ❖ Képesé tenni a gyermekeket a feléjük áramló verbális és metakommunikációs információk befogadására, megértésére, érzelmeik, gondolataik pontos, hatásos kifejezésére.
- ❖ A kommunikáció különböző formáinak alakítása- beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.
- ❖ Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.
- ❖ A gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása, a válaszok igénylésének messzemenő figyelembe vétele.
- ❖ Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- ❖ A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- ❖ Szókincs bővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- ❖ Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- ❖ Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- ❖ Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- ❖ Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- ❖ Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése városi versmondó, mesemondó versenyeken való részvétel.

Tartalma: A beszéd hangerejének, ritmusának, dallamának, az anyanyelvi szabályok rendszerének megismerése, használata.

Mozgás, testséma, percepciófejlesztés.

A megvalósítás módjai:

- ❖ Anyanyelvi játékok
- ❖ Képolvasás
- ❖ Beszélgetés
- ❖ Dramatikus játékok
- ❖ Bábozás

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Képesse válik mintakövetéssel, utánzással történő tanulásra, önálló beszédre, verbális kapcsolattartásra, beszédfigyelemre, - figyelemre.
- ❖ Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- ❖ Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki.
- ❖ Beszédük jól érthető, mondataikban megjelennek a főnevek, igék, melléknevek, számnevek.
- ❖ Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal beszélnek, kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.
- ❖ Beszédükben megjelennek az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak.
- ❖ Érdeklődést mutatnak az új, és ismeretlen kifejezések iránt.
- ❖ A könyveket szívesen nézegetik, mesélnek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban megjelenítik.
- ❖ Kialakul nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük.
- ❖ Minden szófajt használ, szókinca folyamatosan bővül, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.

Óvodánk kiemelt nevelési feladatai az értelmi nevelés biztosítása terén:

Az értelmi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az értelmi nevelés **célja:** Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével **eljuttatni a gyermeket** a szimbolikus, egocentrikus gondolkodástól **a szemléletes, tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.**

- ❖ **Ösztönző környezet biztosítása** valamennyi értelmi képesség, **különösen a képzelet és kreativitás** fejlődését elősegítve.

- ❖ A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak **rendszerezése, bővítése.**
- ❖ Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a alkotóképesség **fejlesztése.**

III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek:

„Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.” (ÓNOAP IV. fejezet 1. és 2 pont)

Az óvodai csoportjainkban- tekintettel a köznevelési törvény által megfogalmazottakra- két szakképzett óvodapedagógus és egy dajka dolgozik.

Óvodapedagógus	18 fő
Dajka	9 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
Óvodatitkár	1 fő
Óvodapszichológus	1 fő
Udvaros*	2 fő
ÖSSZESEN:	34 fő

*Munkáltatójuk Mindszent Város Önkormányzata, szakmai feladatukat az intézményünkben végzik.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben. **Követelményünk és elvárásunk**, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz.

Manapság a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak **összehangolt munkájának** hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A pedagógiai asszisztens, a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével **hatást gyakorol a kisgyermekre.**

Nevelőmunkánk során a pedagógiai asszisztens, **a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltta kell tennünk.** Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a ~~dajka~~ közvetlenül és tevékenyen részt vehessenek, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékozottak legyenek az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. **A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük.** Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat, melynek alapvető feltétele a rendszeres, naprakész, konkrét terveket, elvárásokat megfogalmazó munkatársi megbeszélés az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka között.

A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához (óvodatitkár, udvaros).

Fő állású pszichológus előadásokkal, konzultációval segíti a családok nevelési problémáinak megoldását.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli (gyógypedagógus, logopédus).

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek biztosítása terén kiemelt hangsúlyt kapnak az alábbi feladatok:

Rendelkeznünk kell a helyi pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Óvodánk épületeit, udvarát, kertjét, berendezését **oly módon kell kialakítani, hogy**

- ❖ szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését,
- ❖ tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és
- ❖ a gyermekeket harmóniát tükröző színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül,
- ❖ a gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel kell elhelyezni.

Az óvodánknak **megfelelő munkakörnyezetet** kell biztosítani az óvodai munkatársaknak, lehetőséget kell teremtenie **a szülők fogadására.**

Csoportszobáink berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy megfelelően a gyermekek testméreteinek. Játékeszközöiket a belső igényeiknek megfelelően, az óvodapedagógusok önállóan választhatják ki,

mindezek a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, melyek változatos színükkel, formájukkal, harmóniát sugároznak a környezetükben.

A szülőkkel való kapcsolattartás érdekében a fogadóórát, és a nevelő-testületi megbeszéléseket a nevelői (pszichológus) szobában tartjuk.

A Károly Óvoda épülete régi építésű, nincs minden csoportnak önálló mosdója, WC-je.

A Móricz Zsigmond Utcai Tagóvodában két csoportnak külön öltözője, mosdója, WC-je, de egy csoportnak közös kiszolgáló helyisége van.

A Székhely ~~és a tagintézmény~~ bár nem a szabványnak megfelelő tornaszobával rendelkezik. Mindkét óvodában szabványnak megfelelő mozgásfejlesztő játékkal igen jól felszerelt tágas udvar található, mely minden csoportnak külön játszóportát tud biztosítani, sok zöld felülettel.

Óvodánk önálló főzőkonyhával rendelkezik a József A. utcai telephelyen, ahonnan naponta kiszállításra kerül az étel a Móricz tagóvodába is, a Székhely épületben és a tagóvodában tálalókonyha található.

Székhely épület helyiségei

Helyiségek funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszoba	4 (különböző méretű)	A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyak.
Öltöző (folyosón)	4	Nyitott öltözőszekrények
Mosdó (1 külön a wc-től)	2	Gyermekméretű mosdókagylók, wc-k, felnőtt wc-vel.
Tornaszoba+ szertár	1	Mozgásfejlesztő eszközök
Logopédiai szoba	1	Szakmai fejlesztő eszközök, berendezések
Nevelő-testületi szoba (Szülők fogadására kijelölt helyiség)	1	Célszerű berendezéssel ellátott
Iroda helyiség (vezető és óvodatitkár)	1	Célszerű berendezés, Számítógép, nyomtató, fénymásoló, telefon (fax), internet hozzáférés
Dajkaszoba (varrószoba)	1	Szükséges eszközök, bútorok
Mosókonyha (felújításra szoruló!)	1	Mosógépek, beépített mosdó, kád (tusolóval)
Tálalókonyha	1	HACCP rendszernek megfelelő berendezés
Szertár	1	Irodaszer, tisztítószer (szekrényben elzárva) és egyéb tároló helyiség polcokkal
Kazánház	1	

József A. utcai telephely épület helyiségei

Helyiségek funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszoba	2 (különböző méretű)	A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyak, beépített szekrények
Öltöző (folyosón)	2	Nyitott öltözőszekrények, beépített szekrények dokumentumok, tisztítószer tárolására
Mosdó	2	Gyermekméretű mosdókagylók, wc-k, 1 felnőtt wc-vel, tusolótálca
Élelmezésvezetői iroda helyiség	1	Célszerű berendezés, Számítógép, nyomtató, telefon, internet hozzáférés
Főzőkonyha a hozzá tartozó raktár- és kiszolgáló helyiségekkel	1	HACCP rendszernek megfelelő berendezés
Kazánház	1	

Tágas, füves és fedett betonos résszel kombinált játszóudvar választja el a két épületet, mely portán egy könyvtár funkcionálására, és a nevelőmunkához szükséges eszközökkel felszerelt faház, valamint 4 raktárhelyiséget magába foglaló melléképület található.

A Móricz Zs. utcai tagintézmény helyiségei

Helyiségek funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszoba	3	A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyak.
Öltöző (folyosón)	3	Zárt, új öltözőszekrények
Mosdó	3	Gyermekméretű mosdókagylók, wc-k, felnőtt wc-vel.
Felnőtt wc (1 akadálymentesített)	2	
Fejlesztő szoba	1	Fejlesztő eszközök
Logopédiai szoba	1	Szakmai fejlesztő eszközök, berendezések
Nevelő-testületi szoba (Szülők fogadására kijelölt helyiség)	1	Célszerű berendezéssel ellátott
Iroda helyiség (tagóvoda-vezető)	1	Célszerű berendezés, Számítógép, nyomtató, fénymásoló, telefon, internet hozzáférés

Dajkaszoba (varrószoza)	1	Szükséges eszközök, bútorok
Mosókonyha	1	Mosógép, kád (tusolóval)
Tálalókonyha	1	HACCP rendszernek megfelelő berendezés
Szertár	1	Irodaszer, tisztítószer (szekrényben elzárva) és egyéb tároló helyiség polcokkal
Kazánház	1	
Játszóudvar	1	Számos mozgásfejlesztő játék.

IV. A NEVELÉS-TANULÁS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI

Kiegészítés a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program 124. oldalához

Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos **feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása**, még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán gyermeki ötletekre, tapasztalatokra.

A tervezés során mindig a **4-es feladatrendszerből kiindulva** tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket.

Az óvodapedagógus tervező munkája a csoportnaplóban:

Óvodai csoportnaplóként a „Tevékenységközpontú óvodai nevelési programot választó, adaptáló vagy részben felhasználó óvodák részére” elnevezésű naplót használjuk a nevelő-
oktató munka megtervezésére.

- ❖ *Éves terv* készítése- évszakonként komplex módon tervezi meg a nevelési anyagot.
- ❖ *Hetirendet, Napirendet* készít a komplex foglalkozások rendszeréhez.
- ❖ *Hetitervet* készít- 4-es feladatrendszer figyelembe vételével, külön tervezve a nevelés és tanulás aktuális feladatait, ezen belül külön hangsúllyal az anyanyelvi feladatokat.
- ❖ *A nevelés- tanulás értékelése*- 3 hónap tevékenységének értékelését fogja át.
- ❖ *Feljegyzéseket* vezet a gyermekek fejlődési üteméről- a konkrét megfigyelések alapot adnak az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez.
- ❖ *Kiemelt figyelmet fordít* a gyermekekről vezetett feljegyzések dokumentálásánál, az egyéni fejlesztő programok vezetésénél az SNI gyermekek fejlődési mutatóiról a gyógypedagógus szakmai közreműködése mellett, a HH-s HHH-s, SNI-s gyermekek fejlesztési feladataira.

Az óvodapedagógus egyéb dokumentum vezetési kötelezettsége:

- ❖ *Felvételi és mulasztási napló* naprakész vezetése- a jogszabálynak megfelelő jelölések alkalmazásával.

Hetirend

A **hetirend** a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A hetirend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít.

Figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze.

Jusson idő a gyermeki tevékenységek, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán. A heti rend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. Heti 1 alkalommal minden korosztály számára kötelező az irányított mozgásos tevékenység. Mozdásfejlesztő szabályjátékokat a spontán mozgásos tevékenység keretein belül a gyerekek részkapességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk. A felajánlott, választható műveltségtartalmat, integráló tevékenységet úgy alakítjuk, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők.

Általános tartalma (napi 20-30 perc) és maximális (napi 5-35 perc) időkeretei*:

	Naponta 20-30 perc	Naponta 30-35 perc
Hétfő	Spontán mozgás Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás	Irányított mozgásos tevékenység
Kedd	Mindennapi testnevelés Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás	Matematika
Szerda	Mindennapi testnevelés Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás	Művészeti tevékenységek Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Csütörtök	Mindennapi testnevelés Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás	Természeti- társadalmi környezet megismerése
Péntek	Mindennapi testnevelés Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás	Művészeti tevékenységek Vizuális tevékenységek- rajzolás, mintázás, kézi munka

*Az egyes tevékenységek a csoportoknál más- és más napon történnek.

Napirend

A gyermek fejlődését biztosító feltételek az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg, melyet a csoport fejlettségi szintjének megfelelően tervezünk.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit.

Tevékenységek időkerete 11 órás nyitva tartás esetén

	Napi 11 órás nyitva tartás esetén
Játék és szabadidős tevékenység	6 óra
Étkezés, pihenés	3 óra
Öltözködés, tisztálkodási tevékenység	1,25 perc
Komplex foglalkozások naponta	35 perc

Időkeret	Tevékenységek	
	2,5-3-4 évesek	5-7 évesek
6-10 óráig	Szabad játék Tízórai Mozgásfejlesztés (kötelező vagy kezdeményezett) Felajánlott, választható tevékenységek	Szabad játék Tízórai Mozgásfejlesztés (kötelező vagy kezdeményezett) Választható vagy kötelező tevékenységek
10.15-ig		Testápolás, öltözködés
10.30-ig	Testápolás, öltözködés	
11.30-ig	Játék a levegőn	Játék a levegőn
11.45-től	Testápolás, ebéd, testápolás	Testápolás, ebéd, testápolás
14.30-ig	Pihenés	Pihenés
15 óráig		Uzsonna
15.30-ig	Uzsonna	
17 óráig	Szabad játék Játék a levegőn	Szabad játék Játék a levegőn

Csoportszervezési formák

A kitűzött nevelési célok és feladatok részben osztott és osztatlan csoportban is megvalósíthatók.

Óvodáinkban a csoportok homogén és részben osztott formában működnek.

A gyermekek többsége már négy évet tölt el intézményeinkben, ez teszi aktuálissá a csoportok többféle felosztását.

V. A FEJLESZTÉS TARTALMA

1. Játék és a szabad játékba ágyazott tanulási tevékenység

1.1 Játéktevékenység

Kiegészítés a program 52. oldalához.

*A játék „Az különös
gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó,
nyitható és csukható
gomb és gömb és gyöngy és gyűrű!”
(Kosztolányi Dezső)*

Célja: „Az élet által az életre nevelni” (Freinet)

A játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése. Az én-kép folyamatos alakítása, mely segítséget nyújt minden gyermeknek abban, hogy a külső világból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékba tagolja. Mindennek alapja az inger-gazdag környezet, mely tanulásra ösztönöz

Feladata: Segíti az ismeretszerzést, viselkedési szabályok alkalmazását, társas kapcsolatok kialakítását, elemi pszichikus szükségleteinek kielégítését; a kreativitás, a gyermeki fantázia, mozgás, manuális képességek, kommunikáció, szókinccs fejlesztését. Fontos feladata az óvodapedagógusnak a játéktevékenység gazdagabbá, színesebbé tétele. Mindez segítséget nyújt a későbbiekben, hogy a gyermek megtalálja helyét a világban.

- ❖ Nyugodt légkör kialakítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtésére.
- ❖ A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára, a játék jelentőségének a napirendben, az időbeosztásban továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
- ❖ Előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.
- ❖ Az elmélyült játékhoz szükséges eszközök biztosítása, mely a gyermeki fantázia kibontakoztatását segíti elő.
- ❖ Ötletek, lehetőségek, helyzetek megteremtése a különböző játékformákhoz (gyakorló-, szimbolikus-, konstruáló-, szabályjátékok)
- ❖ Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználásával hozzájárulni a játék fejlesztéséhez.

- ❖ A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- ❖ Szükség esetén bekapcsolódni a játékba, együtt játszani a gyermekekkel, utánozható mintát biztosítva ezzel a játéktevékenységben.
- ❖ Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- ❖ Önállóság, kitartás, pontosság, feladat tudat fejlesztése a játékon keresztül.
- ❖ A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- ❖ Lehetőség teremtése a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- ❖ Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtani segítséget, amelyben a gyermek saját teljesítőképességét is megismerhetik.

Tartalma: A helyi adottságok, lehetőségek kihasználásával minél több közös élmény biztosítása a gyermekcsoportok számára. Ismerjék meg az itt élők szabadidős tevékenységét, munkáját, az idősebbek, (szülők, nagyszülők) gyermekkori játékát.

A játék sokféle tanulási szituációt tartalmaz, ezért a két tevékenység szorosan összekapcsolódik és áthatja az egész óvodai életet.

A megvalósítás módja: Minden nap visszatérő módon, hosszantartóan, zavartalan formában alakuljanak ki a játéktevékenységek. Szervezeti formáját tekintve lehet előre tervezett (óvodapedagógus által), de a spontán lehetőségek kihasználásából fakadóan is.

A sajátos nevelési igényű gyermek társaikkal történő közös játéka, tanulása, munkája elősegíti pozitív „én-képének” alakulását, ugyanakkor a nem sajátos nevelési igényű gyermekek toleránsabbá válnak, természetes módon elfogadják a különbözőséget, figyelmesebbek, segítőkészebbek lesznek.

Jót és jól játszani – ez a gyermek dolga az óvodában. **Az óvodapedagógus feladata** megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni (segíteni, kezdeményezni, irányítani).

A játék kicsiben maga az élet; az, amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, és a játék segítségével teljesebbé válik. **A tevékenységközpontú programunk alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra.** A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket azonban az óvodapedagógusnak kell biztosítania.

Külön szót érdemel az **élmények szerepe** a gyermek játékában: legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból, a környezetből hoz óvodásként, vagy legyen az óvodai társakkal átélt élmény,

rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. **A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás, az óvodapedagógus tudatos, átgondolt munkáját feltételezi.** Indirekt módon így lehet a gyermeki világot befolyásolni.

Természetesen a gyermek spontán élményszerzése éppen olyan fontos, mint a pedagógus által irányított, megtervezett. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg. Általában a gyermek spontán szerzett élményei és tapasztalatai nem kapnak kellő figyelmet. A legjobb esetben meghallgatják a felnőttek ezeket az élményeket, de nem számolnak a továbbiakban vele. **A tevékenységközpontú óvodai nevelés nemcsak feltételezi, hanem el is várja az óvodapedagógus ilyen irányú figyelmét, érzékeny reagáló készségét.** Ilyen pedagógiai alaphelyzetben már valóban nem lesz mesterkélt és erőltetett a gyermekek képességeire építve, azt alapul véve fejleszteni az egyént éppúgy, mint a csoportot.

A játék tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége, olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermekek fejlesztése érdekében. Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti.

Gondoljunk például a társakkal való együtt játszás kialakulására, vagy a játékon belüli önállóságra, a másik gyermek játékának tiszteletben tartására, a kezdeményezőkézség kibontakoztatásának lehetőségeire, vagy olyan tulajdonságok szükségességére, mint a mások mozgósításának képessége vagy az alá-fölrendeltségi viszonyok önkéntes kialakítására egy-egy játékszituációban. Beszélhetünk azokról a nagyon is demokratikusan, a gyermekközösség elfogadott belső törvényszerűségei szerint kialakított játékon belüli szereposztásokról is, melyek a szerepjátékot a társadalmi gyakorlatban tapasztalható szituációk előzményeivé avatják.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Hosszan, elmélyülten képesek játszani egy-egy játéktémában.
- A szimbolikus játék előtérbe kerül játékaikban.
- Szabályjátékban alkalmazkodnak az előírt szabályokhoz, egészséges versengés jellemzi: veréseiket, győzelmeiket elfogadják.
- Az egyes játszócsoportok képesek a tartós együttműködésre.
- Alkotótevékenységük során egyre igényesebbek a saját munkájukra.
- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását.
- Önállóak a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában.

- A barkácsoláskor létrehozott eszközt felhasználják játékaikban és a dramatizáláshoz. Konstruáló játékokból bonyolultabb alkotásokat készítenek.
- Játékhelyzetekben újraalkotják a felnőttek tevékenységét.
- Szívesen báboznak, dramatizálnak.

1. 2 Tanulási tevékenység

„A tanulás nem felkészülés az életre, a tanulás maga az élet.”

(John Dewey)

Célja: Minél több ismeret megszerzéséhez hozzásegíteni az óvodás gyermeket. Mivel a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, a tanulás során is ebből kell kiindulnunk.

Feladata: a gyermeknek a világról szerzett tapasztalatainak bővítése, ismereteinek rendszerezése, felkészíteni az életre.

- ❖ Értelmi képességek komplex fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás). A gyermekek önállóságának, kitartásának, pontosságának, feladattudatának, fejlesztése, személyiségének alakítása.
- ❖ A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- ❖ A kutatás, a felfedezés örömeivel való megismerkedtetés különböző szituációk átélésével.
- ❖ A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- ❖ Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

A megvalósítás módja:

A játék a tanulás legfontosabb tere. A játék a legfontosabb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom: **ismeret, jártasság, készség megjelenik.**

Óvodánkban a tanulás alapvetően életszerű és érzelmi megközelítésű, egyéni tapasztalatszerzésen, élménygyűjtésen alapul. Szabad alkotásokkal, logikai konstrukciókkal, rengeteg mozgáslehetőséggel valósul meg, segítve önkifejezésük, tudásvágyuk, és személyiségük természetes fejlődését.

Tanulási helyzetnek tekintjük:

- ❖ A spontán játékos tapasztalatszerzést,
- ❖ Az óvónő kezdeményezéseit,
- ❖ A játékos tevékenységeket tapasztalatszerzést (válogatás, azonosítás...),
- ❖ A sajátos szerkezetű tapasztalatszerzést (önkiszolgálás, megbízatás),
- ❖ Óvónő által irányított megfigyelést, tapasztalatszerzést, felfedezést, a gyakorlati problémamegoldást
- ❖ cselekvéses tanulást.

A tanulás keretei, formái:

- ❖ kötött és kötetlen kezdeményezések,
- ❖ mikro csoportos foglalkozások,
- ❖ beszélgetések,
- ❖ tapasztalatszerző séták,
- ❖ egyéni fejlesztés.

A **3-4 éveseknél** a cselekvések, tevékenységek bemutatása, 5 év körül a bemutatás és magyarázat együttesen, míg később már a magyarázat is hatékonyan ösztönöz tevékenységre, eredményez tanulást.

Ötéves korig a tanulás **kötetlen formában történik**. Kivétel ez alól a testnevelés, a sport, valamint azok a programok, amelyeken az egész csoport részt vesz: kirándulás, színház, vásárlás.

A kötetlenség egyéni vagy mikrocsoportos tevékenységet jelent, amelyben a gyermekek öntevékenyen részt vesznek, az óvodapedagógus azonban tudatosan tervez. A tervezett témakörök feldolgozása nap, mint nap folyamatosan, játékosan, a játékidőben történik.

Ötéves kortól a kötelező foglalkozásokat a délelőtti folyamán szervezzük. Az óvodapedagógus az egy hétre tervezett keretanyagot a saját döntése alapján osztja be a hét napjaira, melyben minden terület komplexen szerepel. Az adott napon a témakörök feldolgozásával mindig más tartalom kap nagyobb hangsúlyt.

Tartalma:

A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A tanulás alapja a megismerő folyamat és a tevékenység, cselekvés összekapcsolódása. A belső motiváció a biztosítéka a tanuláshoz való pozitív viszonyulásnak. Az óvónő felelőssége, hogy ez a pozitív viszony megmaradjon.

Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A játéktevékenységek és az óvónő által motivált, “ kezdeményezett foglalkozások “ nyújtanak lehetőséget új ismeretek elsajátításához.

Kedvező helyzeteket és kereteket teremtünk arra, hogy az érdeklődésüket felkeltsük és fenntartsuk eszközökkel, könyvekkel, kirándulásokkal, megfigyelésekkel, kísérletekkel, érzelmi motivációkkal. Hagyjuk kibontakozni a különleges kívánságokat, pl. különleges ő- és egyéb állatok, növények, bolygók és az űr érdekességeinek magyarázatával, képnézegetéssel, beszélgetésekkel és ezek feldolgozásával, mozgással, vizuális tevékenységgel, történetekkel, kommunikációs játékokkal. Helyt adunk tehát a gyermeki megismerésben a világ felfedezésére, kíváncsiságuk, közlésvágyuk kielégítésére a tervezett hagyományos anyagon túl is.

Minden hónap más és más témakör körül forog: Évszak, Közlekedés, Testünk, Ünnepek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Ismereteik jelentősen bővülnek a környezetükről.
- ❖ Szókincsük gyarapodik, kifejező eszközeiket szélesebb körben használják.
- ❖ A tanulásban megjelenik a szándékos figyelem; növekszik a figyelem tartama, terjedelme.
- ❖ Alakul az elemi fogalmi gondolkodás szintje.
- ❖ Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- ❖ Feladat-, szabálytudatuk kialakul, kitartásuk, önbizalmuk fejlődik.
- ❖ Én-képük kialakul.

2. Társas, közösségi tevékenység

Kiegészítés a program 66. oldalához.

„Az ember úgy nő, mint a fa gyökérzetével, szerteágazó rostjaival. Minél több, épebb kapcsolattal szívja a világot, annál magasabb lombot vethet.”

(Németh László)

Célja: A gyermekek fejlődéséhez szükséges tevékenységi formák és társas kapcsolatok biztosítása a közösség által.

Feladata: Olyan közös élmények nyújtása, mely segíti az alapvető kommunikációs képességek alakulását, a különbözőség elfogadását.

Tartalma: Az élményszerzés segítője, alakítója a közösség, melynek formálásában meghatározó szerepe van az óvodapedagógusok empátiás készségének.

A közösség: személyiségformáló, biztonságot nyújtó felnőttek és a gyermekek csoportja.

Megvalósítás módja: A csoportba tartozó gyermekek fogadják el a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, vagy sajátos nevelési igényű gyermekek másságát, segítsék közösségbe történő beilleszkedésüket.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében meghatározó az egészséges óvodás korúakkal történő együttnevelésük, integrációjuk.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- ❖ Egyre jobban kibontakozik közösségi tudatuk.
- ❖ Jól érzik magukat, megtalálják helyüket a közösségben.
- ❖ Képesé válnak a kooperációra.
- ❖ Ismerik és be is tartják a társas, közösségi viselkedés alapvető szabályait.

3. Értékkeremtő munkatevékenység

Kiegészítés a program 78. oldalához.

„ A gyerek nem fárad ki, ha számára funkcionális, életmenetébe illeszkedő tevékenységet végez.”

(Freinet)

Célja: A mindennapi tevékenységekben, élethelyzetekben, játékidőben a munka belső szükségletként való megjelenése (A munka megszerettetése.). A gyermek végezze örömmel, és szívesen.

Feladata:

- ❖ A gyermek önálló szükségletéből fakadó munkavégzésének támogatása, próbálkozásainak segítése, kezdeményező készségének fejlesztése, formálása.
- ❖ Felelősségérzet megalapozása, kitartásra nevelés.

Tartalma: A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka- és munkajellegű játékos tevékenység (önkiszolgálás, segítség az óvónőnek és más felnőttek, társakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, a naposi munka, a környezet, a növény- és állatgondozás.)

A megvalósítás módja: Az óvodás munkájával saját maga ellátását és társai felmerülő igényeit elégíti ki, így a fokozatosság, a rendszeresség elvét kell figyelembe venni és betartani. A gyermek munkajellegű tevékenysége: olyan aktív tevékenység, mely a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság). A közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakításának az eszköze. Tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való

folyamatos együttműködést igényel az óvodapedagógus részéről, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést feltételez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Az életkoruknak megfelelő munkát örömmel végzik saját munkatempójukban.
- ❖ Megbecsülik saját és mások munkáját.
- ❖ Együttműködnek a munka során.
- ❖ Óvják, védik, gondozzák a környezetükben lévő növényeket és állatokat.

4. Szabadidős tevékenység

Kiegészítés a program 84. oldalához.

„Hozzon a gyermekeknek mindenki, amit tud, zenét, örömet.”

(Kodály Zoltán)

Célja: A gyermekek érdeklődésére építő, hatékony, kreativitásra ösztönző tevékenység önkéntes választhatósága.

Feladata: Az ismeretek élményszerű feldolgozása. Lehetőség biztosítása az önálló döntés, az önmegvalósítás kibontakoztatására.

Tartalma: Többféle tevékenység közötti választás lehetősége: sport, mozgás, mese- és zenehallgatás, dramatizálás, bábozás, barkácsolás megszervezésével.

A megvalósítás módja: Egyéni, csoportos, vagy közös programok óvodapedagógus általi szervezésével. Az évszakoknak megfelelő tevékenységek végzése. A természet jelenségeinek, az állat-növényvilág sajátosságainak megfigyelése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

Váljanak képessé

- ❖ önálló döntések meghozatalára,
- ❖ egyéni elképzelésük megvalósítására,
- ❖ kapcsolatteremtésre,
- ❖ szabályok betartására.

VI. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

1. Matematika

Kiegészítés a program 100. oldalához.

„A matematika az ész csiholója.”

(Comenius)

Célja: A külső világ megismerése, a tevékenységek útján matematika tartalmú tapasztalatok, ismeretek gyűjtése.

Feladata: A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatok szerzése a közvetlen és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól, a matematika tudomány iránti érdeklődés kialakítása.

Tartalma: Állandóan fejlődő ismeretrendszer. Lényeges jegyeihez tartozik az ismeretek egymással alkotott szoros egysége és egymásra épültsége. Fontos része az a speciális gondolkodásmód, amellyel megközelíti, újraalkotja maga számára az absztrakciót.

A megvalósítás módja:

Környezetünk alapvető meghatározója a matematika: tér- forma- számosság vesz körül mindent, mindenhol és mindenkor. A nevelés- oktatás során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek folyamatosan birtokába jut a gyermek, melyben felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, relációkat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiség szemlélete.

A matematika reális örömet, összefüggések felfedezését, és elsősorban a gondolkodás fejlesztését szolgálja.

Fejlesztendő területek:

- ❖ Figyelem, problémamegoldó képesség, logikus gondolkodás, (tér-, idő- alak-) észlelés, rész- egész viszonyok, analízis, szintézis, absztrahálás

Az óvónó feladata megismertetni, fölfedeztetni összefüggéseket, a gyermek felismerését **megerősíteni, kiemelni, rávezetni** a helyes megoldásra, mely során

- ❖ az alacsonyabb értelmi fejlettségi szinten álló, az SNI-s, a hátrányos helyzetű és a kiemelkedő értelmi képességgel rendelkező gyermekek differenciált nevelése sajátos törődés formájában valósul meg.

Ami a gyermeknek játék, az óvónőnek tudatos felkészülés, amely kiegészül a gyermek spontán ötleteivel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- ❖ Alakul ítélőképességük.
- ❖ Fejlődik tér-, sík-, és mennyiségi szemléletük.
- ❖ Kialakul a logikus, kreatív gondolkodásmód alapja.

2. Természeti- társadalmi valóság megismerése

Természet-társadalom-ember, születéstől felnőttkorig

Kiegészítés a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program 103 . oldalához.

*„A természet hatalmas, az ember parányi.
Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen
Kapcsolatot tud teremteni a természettel.”*

(Dr. Szent Györgyi Albert)

Célja: A nevelés során bővüljenek a környezethez kapcsolódó ismeretek és egy környezettudatos magatartásban, környezetbarát életvitelben valósuljanak meg. Környezet szeretetére és védelmére nevelés.

Feladata: A környezethez kapcsolódó ismeretek a nevelés során bővüljenek és egy környezettudatos magatartásban, környezetbarát életvitelben valósuljanak meg.

A gyermeket aktivitása és érdeklődése során folyamatos tevékenységek útján megismertetni a közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetével. Legyenek képesek arra, hogy szeretettel és gondoskodással bánjanak az élővilággal. Ismerjék fel a természet szépségeit, az állatok, növények fontosságát, gondozását, védelmét.

Tartalma: A környezet megismerése tapasztalati úton a valóság és a gyermeki látásmód komplexitásában.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz. Megváltozott életkörülmények között kell újra teremteni az ember és a természet harmonikus kapcsolatát, amelyhez a hagyományok őrzése is alapot ad.

A megvalósítás módja: A helyi sajátosságok kihasználásával ismerkedjenek a közvetlen és tágabb környezetükkel: Tisza-part, Kurca-part, tájvédelmi körzetek, Mártély, Ópusztaszer.

Közösen átélt élmények hatására gazdagodjanak ismereteik, alakuljon ki a gyermek környezetbarát szokásrendje.

Fenntarthatóság elve: Az erőforrásokat hasznosító, felhasználó és értékteremtő folyamatok egyensúlyát jelenti, amelyhez környezetvédelmi szemlélet kapcsolódik.

- ❖ Tudatos „fogyasztói szemléletmód” kialakítása
- ❖ Természeti források megismerése
- ❖ Környezettudatosság kialakítása
- ❖ Takarékosági rendszer megismertetése
- ❖ Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás lehetőségeinek megismertetése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását.
- ❖ Tájékozottak térben és időben.
- ❖ Ismerik és alkalmazzák a gyalogos közlekedés szabályait.
- ❖ Ismerik az évszakokat, azok sajátosságait, változásait.
- ❖ Felismerik az időjárás és öltözködés összefüggéseit.
- ❖ Felismerik a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
- ❖ Kialakul az élő környezetük iránti felelős magatartás.

3. Művészeti tevékenységek

*Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás
Kiegészítés a program 113. oldalához.*

*„A mese az egyetlen irodalmi műfaj, mely
utat mutat a gyermeknek, hogyan fedezze fel
identitását és hogyan találja meg a helyét az életben.”*

(Bruno Bettelheim)

Célja: Érzelmi, értelmi, anyanyelvi nevelés elősegítése, erkölcsi értékek közvetítése, személyiségük gazdagítása, az irodalmi élmények tegyék a gyermekeket érzékeny, aktív befogadókká.

Feladata: Irodalmi, művészeti eszményeket hordozó, a valóság esztétikai értékeit befogadó személyiségek nevelése. Az anyanyelv szépségeinek, kifejező erejének a megismerésével a gyermekek önkifejező képességét alapozzuk meg.

Tartalma: A mese a gyermek gondolkodásának megfelelően építkezik.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. Dramatizáláskor, bábozáskor a gyermekek szabadon „kijátszhatják” pozitív és negatív élményeiket, érzelmeiket, érzelmeik bátran megnyilvánulhatnak, rögtönözhetnek, bárkinek a bőrébe bújva bátran megmutathatják önmagukat.

A gyermekek ismerkedjenek meg művészi értékű

- ❖ Népi
- ❖ Klasszikus
- ❖ Műköltészeti
- ❖ Kortárs

irodalmi alkotásokkal.

Megvalósítás módja: Történhet mesehallgatás, diavetítés, bábozás, dramatizálás, önálló mesemondás formájában.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ❖ A gyermekek nyitottá válnak a mese, vers befogadására.
- ❖ Képesek a valóság és a mese világának elkülönítésére.
- ❖ Szeretnek bábozni, dramatizálni.
- ❖ Szeretik és megbecsülik a könyvet.

*Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Kiegészítés a program 115. oldalához.*

„A tudatalatti magyarság első talpköve a nyelv, a második a zene. Óvodában talán még fontosabb nyelvnél is...A nemzeti vonások megalapozója a néphagyomány, elsősorban játék és gyermekdalaival.”

(Kodály Zoltán)

Célja: A magyar zenei anyanyelv alapjainak kialakítása.

Feladata: A gyermek élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek alkalmával fedezze fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Csak olyan játékot tanítsunk, vagy ismételjünk, amit a gyermekek- koruknak és érdeklődésüknek megfelelően- élményszerűen át is vesznek.

Feladatunk a **zenehallgatási anyag kibővítése** a cigány nemzetiség kultúrájának, dalainak sajátosságait figyelembe véve.

Tartalma: A népdalok, néptáncok, népi játékok és az igényesen megválogatott kortárs művészeti alkotások segítik a nemzeti hagyományok megismerését, továbbvitelét, és fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességeinek, kreativitásának alakításában. A táncos gyermekjátékok mozgásanyagát olyan egyszerű alapmozgások és azok különböző variációi képezik, mint ppl. az ének ritmusára történő lépegetés, szökkenés különböző irányokba, láncba vagy körbe összefogódzva, forgás szólóban, párosan és körben stb.

A megvalósítás módja: A mondókák, dalok segítik az anyanyelvi nevelést is a ritmusfejlesztéssel, a szókincs gyarapításával. Javul a mozgás-koordináció, térérzékelés, a különböző járáskombinációkkal, térformákkal, táncos lépésekkel. Viselkedési, etikai normákat (fiúnak, lánynak mi illik) ismernek meg a gyermekek. A zene fokozza az együttlét örömét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Szívesen játszanak dalos játékokat.
- ❖ Szívesen énekelnek önállóan.
- ❖ Változatos térformákat tudnak kialakítani.
- ❖ Kedvelik a közös táncmozdulatokat.
- ❖ Szívesen használnak egyszerű hangszereket.
- ❖ Kialakul zenei képességük (pl. egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás)
- ❖ Alakul zenei kreativitásuk.

Vizuális tevékenységek- rajzolás, mintázás, kézi munka
Kiegészítés a program 117. oldalához.

*„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét,
éretted van itt minden, ami szép.”*
(Várnai Zseni)

Célja: A képlátás alakítása, fejlesztése, a látásélmény befogadására való felkészítés, a látható világ érzékelése, ezáltal információ gyűjtése, a vizuális megismerés.

Feladata:

- ❖ A képi művelődés képességének megalapozása, a vizuális közlő nyelv (képalkotás, térképforma létrehozása) elsajátítása alkotó, alakító tevékenységek során.
- ❖ Az esztétikus tárgy- és környezetalakítás képességének megalapozása, képi önkifejezés segítése.
- ❖ A gyermeki élmény és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv az alkotó önkifejezés, és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- ❖ Rajzpályázatok rendszeres figyélésével a gyermekek munkájának reális önértékelésére, egymás munkájának megbecslésére nevelés.

Tartalma: A vizuális (esztétikai) nevelés óvodai szakasza megalapozza a vizuális esztétikum befogadását és a gyermeket annak alkotó részévé igyekszik tenni.

A vizuális kultúra fejlődésében a gyermekek fedezzék fel, lássák meg környezetük értékes, izlées formáit, tárgyait.

A szemmel felfogható világ jelenségeinek, szépségeinek megközelítése többek között az óvodai vizuális nevelés kereteiben történik.

A megvalósítás módja: Kihaszználjuk a természet adottságait az ábrázolás folyamatában. Kiemelt területként kezeljük az újrahasznosítható anyagok bevonását az ábrázoló tevékenységbe.

Tapasztalatokat szerezhetnek térről, síkról, formákról, színekről, mozgásról. Az ábrázolási technikák megmozgatják a gyermek fantáziáját, kreativitásra ösztönöznek. Minden gyermek „megküzd” az anyaggal, próbálkozik, téved, javít, elront, újra kezd. Ezáltal fejlődik ítéletalkotása, ébred önbizalma, mely fokozza pozitív érzelmeit. Az anyagok, eljárások, technikák megválasztásával és elsajátításával eljut a gyermek az egyes eszközök, anyagok egyre magasabb szintű alkalmazásához, mely fokozza pozitív érzelmét.

Az óvodapedagógus az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget az ábrázoló tevékenységekre. Feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Biztosítsunk lehetőséget arra, hogy az elkészült munkáik társaik számára is megtekinthetők legyenek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Önállóan megjelenítik élményeiket.
- ❖ Ismernek változatos technikai fogásokat.
- ❖ Önállóan barkácsolnak.
- ❖ Esztétikai ízlésük formálódik.
- ❖ Részlet-gazdagon ábrázolnak.

4. Mozgás

Kiegészítés a program 120. oldalához.

*„A mozgás sok mindenre orvosság – de
nincs olyan gyógyszer, amely a mozgást helyettesítené!”
(bölcс görög mondás)*

Célja: A tevékenységközpontú óvodai nevelés folyamatában a 3-7 éves korú gyerekek személyiségfejlődése, az **egészséges életmód megalapozása** és a mozgás által az **egészséges fejlődés elősegítése**, amely a rendszeres egyéni fejlettségi szinthez igazodó testmozgás kialakításában, valamint mozgásos játékok és feladatok formájában valósul meg.

Feladata: A **kondicionális képességek** fejlesztésével (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), melyek biztosítják a gyermeki szervezet teherbíró képességét. Segít a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakításában. A gyermekek **mozgáskoordinációjának intenzív fejlesztése**; sokszínű, változatos és örömteli gyakorlási formákkal, spontán játékkal.

Tartalma: Fontos szerepe van **az egészség megőrzésében, megóvásában**. Felerősíti és kiegészíti a gondozás és az egészséges életmódra történő nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a **hely- és helyzetváltoztató**, valamint a **finommotoros mozgáskészségek** gyakorlását, elsajátítását. Ezzel a **mozgás és az értelmi fejlődés** kedvező egymásra hatása érhető el.

A megvalósítás módja: A szabad játékidő keretében felkínált mozgásos tevékenységek kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységeket, ezáltal a gyermekek személyiségének, **akarati életének fejlődését** is szolgálják (szabálytudat, önkontroll, társra való odafigyelés, érzelemszabályozás, problémamegoldó gondolkodás, énkép, testséma). Ezeket a mindennapos testmozgásokat szabad levegőn az **egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével** a hét minden napján biztosítjuk a gyermekek számára.

A mindennapi mozgás időpontját - a napi tevékenységekhez igazodva - az óvodapedagógus spontán választja meg, **az irányított mozgásos tevékenységet (október 1. és május 31.között) hetente egy meghatározott napon** valósítja meg.

A dajka az óvodapedagógussal együttműködve **biztosítja** a foglalkozások gördülékeny lebonyolítását.

Testnevelési tevékenységek levezetése - **évszaknak megfelelően**, a helyi adottságok figyelembe vételével (füves udvar, fedett tetőtér) - **a szabad levegőn**, amennyiben az időjárás azt nem teszi lehetővé, illetve a foglalkozás tartalmától függően a tornaszobában történik.

A mozgás hatékonyságát **kényelmes öltözet** segítse.

A mozgásszegény életmód miatt egyre gyakoribb a lábstatikai rendellenesség és a testtartás-probléma, ezért minden nevelési év elején nagycsoportosainkat a gyermekorvos felméri, és szükség szerint **gyógytestnevelés** foglalkozásra javasolja. Megelőzésként a **talptorna már kiscsoporttól** heti rendszerességgel bevezetésre kerül.

Középső csoportban tavasszal - igény szerint - **vízhez szoktatást** szervezünk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Szeretik és igénylik a természetes mozgást, szabad levegőn tartózkodást.
- ❖ Mozgásuk összerendezetté, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- ❖ Ismerik az irányokat, fejlődik téri tájékozódó képességük.
- ❖ A testnevelési játékok által kialakul egészséges versenyszellemük és szabálytudatuk, erősödik akarati életük.
- ❖ Ismerik és használják a testneveléssel kapcsolatos kifejezéseket.
- ❖ Biztonságosan, megfelelően használnak többféle kézi- és tornaszert.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A fejlődés folyamat jellegű, amely a gyermek óvodába fogadásával kezdődik.

A 3-7 éves életszakasz feladatainak megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Testi (biológiai, szomatikus) érettség:

- ❖ A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- ❖ Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- ❖ Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- ❖ Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képest.

Lelki (pszichés) működések érettsége:

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus eltérésnek, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ❖ az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- ❖ megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ❖ a cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ❖ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- ❖ elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, születési helyét, idejét, szülei nevét, óvodáját felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre, felnőtellel és gyermektársaival.

- ❖ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- ❖ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

VIII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSI ELVEI

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése-oktatása

A sajátos nevelési igényből (SNI) eredő hátrányok csökkentését valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek fejlesztését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek

Cél:

A sajátos nevelési igényű és BTMN gyermek családi nevelésének, a közösségbe való beilleszkedésének elősegítése, egyenlő hozzáférésének megteremtése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődésének elősegítése a többi gyermekkel egészben együtt történő integrált nevelése során.

Óvodánkban a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek egészben együtt történő nevelése folyik az Alapító okiratunkban foglaltak alapján.

A különleges bánásmódot igénylő, **SNI-s és BTMN gyermekek** esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el az iskolaérettséghez szükséges fejlettségi szint.

Ennek érdekében az óvodai nevelés és fejlesztés során **feladataink:**

- ❖ A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (továbbiakban: Bizottság) Szakértői véleményében foglalt, az SNI és BTMN gyermek fejlesztését szolgáló Fejlesztési javaslat alapján az óvodapedagógus, gyógypedagógus, logopédus Egyéni fejlesztési tervet készít.
- ❖ A gyógypedagógus, logopédus a Fejlesztési Naplóban rögzíti az egyes foglalkozások fejlesztő anyagát, a foglalkozás időpontját, időtartamát.
- ❖ Az SNI gyermek fejlődésének érdekében a fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus folyamatos kapcsolatot tart fenn a csoportvezető óvodapedagógusokkal, javaslatot tesz az egyéni fejlesztő tevékenység megvalósítására, szakemberként segíti az óvodapedagógus SNI gyermek egyéni fejlődését szolgáló mindennapos munkáját.
- ❖ A Bizottság által meghatározott időpontban történő kontrollvizsgálatra a csoportvezető óvodapedagógus valamint az SNI gyermek fejlesztését végző szakemberek közösen készítik el az ún. Kontrollvizsgálati jegyzőkönyvet.

Kiemelt feladat:

- ❖ a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- ❖ A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen.
- ❖ Megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és
- ❖ megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az óvodapedagógus

- ❖ a Csoportnaplóban rögzíti az SNI gyermek fejlődésével, integrált nevelőmunkájával kapcsolatos észrevételeit, szakmai tapasztalatait,
- ❖ egyéni fejlesztési tervet készít
- ❖ individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- ❖ a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti,
- ❖ a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja,

- ❖ az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- ❖ egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- ❖ alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- ❖ együttműködik a különböző szakemberekkel,
- ❖ a gyogyepedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése-oktatása

„A tehetséges gyermekeknek mást és másképpen kell tanítani, kreativitásuk, személyiségük egészének fejlesztését célozva”

(Herskovits, 1994)

Célunk: az önállóan tevékenykedni akaró, tudó, boldog kis személyiség elérése.

Speciális célok:

- ❖ A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása. A sokféle vizuális technikát megismerve későbbi érdeklődési irányait tudja alakítani. Vegyük körül őket minél több lehetőséggel, amelyekből tanulhatnak.
- ❖ Báb és dramatizálás során képességeik kibontakoztatására fektetünk hangsúlyt. Olyan lehetőségeket kínálunk számukra, melyben önmagukat ki tudják teljesíteni, önkifejezési, beleérző képességeiket fejlesztjük. Cél, hogy megismerjék és alkalmazzák a dramatikus eszközöket (hangszín, hanglejtés, testtartás, mimika), melyekkel érzékeltethetik a szereplők karaktereit.
- ❖ A képzőművészeti foglalkozások szerencsésen egészíthetik ki az intellektuális irányultságot, segíthetik a gyermek érzelmi-szociális fejlődését akkor is, ha a gyermek ezeken a területeken nem rendelkezik jó adottságokkal.
- ❖ Minden terület fejlesztése. A gyermekek fejlesztése során fontosnak tartjuk a különleges, esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett, az átlagos képességek, az egész személyiség támogatását.
- ❖ Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása. A gyermeknek tisztában kell lennie saját értékeivel, de nem szabad, hogy túlbecsülje azt. Egy-egy kiemelkedő gyermek integrálásában segíthet néhány más, intellektuális téren nem olyan kiváló társa. Ezek a gyerekek általában jó szociális érzéssel rendelkeznek. Ilyenkor mindannyian átélhetik, hogy nem csak az intellektuális kiválóság az érték.

Az óvodai nevelésünk minden színterén megvalósul a tehetséggondozás. Játékos módon tanulnak, alkotnak, fejlődnek. Játék során a gyermeki fantáziára, a határt nem szabó képzelet erejére, végtelen perspektívájára támaszkodva alkotnak, amelyekből a gyermekek kirakhatják önmaguk világát, a családi közösségben betöltött helyüket, szerepüket is. Olyan belső történéseket reprodukálnak, amelyeket szavakba megfoglalni nem is tudnának.

A gyermeki tehetségek a fantáziában, kreatív alkotásokban, reprodukálásban mutatkoznak meg. Az pedagógus feladata, hogy a különböző tevékenységek, foglalkozások alatt felismerje a kreatív gyermekeket, ösztönözzék, motiválják kreativitásukat, kielégítse szükségleteiket (megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági), az általános kreatív nevelés eszközeivel segítse fejlődésüket.

Mindennapi munkánkban valamint **éves munkatervünkben** megjelenő programsorozatainkban a hagyományőrzés mellett a tehetséggondozásra is nagy hangsúlyt fektetünk:

- ❖ Báb és dramatizálás, mese-, versmondó versenyek valamint anyanyelvi játékok során **az anyanyelvi tehetséggondozás** valósul meg.
- ❖ „Ovi-galéria” megrendezése, kézműves műhelyek megszervezése által **a vizuális tehetséggondozásra** van lehetőségünk.
- ❖ Táncházt és önálló hagyományőrző műsor által – **mozgásos és zenei tehetséggondozás.**

Személyi feltételek:

A mindennapi tehetséggondozó munkában részt vesznek az intézmény óvodapedagógusai, akik magas szintű pedagógiai és pszichológiai tudásukkal segítik elő a gyermekek széles közzé fejlesztését, tudásuk gazdagítását, színesítését.

Szakvizsgával rendelkező óvodapedagógusok segítik elő a magasabb szintű fejlesztéseket: 1 fő gyermektánc- és 1 fő bábjáték szakvizsgával rendelkező óvodapedagógusok

Környezeti feltételek:

Az intézmény épülete és udvara egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak a tehetséggondozásra, továbbá teremt lehetőséget a szülők, egyéb partnerek fogadására közös rendezvényeinken. A csoportszobák világosak, bútorzatuk esztétikus, a gyermekek méretéhez igazodó. A termek sokféle, változatos, a képességfejlesztéshez szükséges fejlesztő eszközökkel, játékokkal felszereltek.

Udvarunk tágas, füves – homokos –területekkel szabdalva. A gazdagon felszerelt külső térben változatos mozgásfejlesztő játékokkal rendelkezünk, mely minden évszakban sokféle játékra, mozgásra ad lehetőséget a gyerekeknek. Udvari játékaink megfelelnek az Európai Unió előírásainak, magyar szabványnak.

IX. ÓVODÁNK INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA

Az integrációs programunkkal célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- ❖ esélyegyenlőségének növelése,
- ❖ a hátrányok csökkentése,
- ❖ egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- ❖ az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- ❖ személyiségfejlesztő,
- ❖ tehetséggondozó,
- ❖ felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

1. szervezési feladatok
2. a nevelőtestület együttműködése
3. a pedagógiai munka kiemelt területei
4. a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással
5. kapcsolatos feladatok
6. együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
7. óvoda – iskola átmenet támogatása
8. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
9. intézményi önértékelés, eredményesség

1. Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beiratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki

- ❖ a védőnői hálózattal,
- ❖ az e területen működő civilszervezetekkel.

Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.

A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében

- ❖ szülői értekezleteken,
- ❖ egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

1. A nevelőtestület együttműködése

Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart

- ❖ munkatársi értekezletet,
- ❖ szakmai műhelyfoglalkozást.

Tervezett látogatást szervezünk az óvodavezető, helyettese –tagóvoda-vezető-és a munkaközösség vezetőikkel, ahol nézzük

- ❖ az egyes gyermekek fejlődését,
- ❖ alkalmazott pedagógiai módszereket,
- ❖ további feladatokat.

2. Pedagógiai munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- ❖ Anamnézis felvétele az óvodába lépéskor

Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:

- ❖ Egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását.
- ❖ Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt.
- ❖ Értelmi fejlesztést.
- ❖ Anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
- ❖ Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztését, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését.

3. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással

kapcsolatos feladatok

- ❖ Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezekben a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémákra, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra.
- ❖ A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnők bevonásával.

- ❖ A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére.
- ❖ Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

4. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- ❖ Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- ❖ Védőnői hálózat
- ❖ Szakmai szolgáltatók
- ❖ Civilszervezetek

Célunk, hogy e szervezetekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az életesély növeléséhez.

5. Óvoda – iskola átmenet támogatása

- ❖ Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a képességfelmérés (5 éves kori mérés) eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével a motivációra,
- ❖ a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségekre, a gyakorlás biztosítására a tanulási képességek megalapozása érdekében, a tudás és az alkotóvágy kialakítására, erősítésére a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.
- ❖ Szülői értekezleten, egyéni megbeszéléseken iskolákkal közösen tanácsadással segítjük a szülőket az iskolaválasztásban.
- ❖ A gyermekek számára iskolalátogatást szervezünk.
- ❖ Az iskolákkal kapcsolatot tartunk, és információt cserélünk a gyermekek haladási üteméről.

6. Szülőkkal való kapcsolattartás, együttműködés

Az intézményi közösségi életbe való beilleszkedés megkönnyítése érdekében, játszó délutánt (Madarak és Fák Napja) szervezünk a gyermekeknek, ahol a szülők ismerkedhetnek az óvodával, és az itt folyó pedagógiai munkával.

Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy

- ❖ a szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az óvoda vezetéséhez,

- ❖ megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális háttérét,
- ❖ közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt,
- ❖ bekapcsolódjanak az óvoda életébe.

A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket. Ebbe a szülők fogadóórán betekinhetnek.

A tájékoztatás alapjául

- ❖ a fejlesztési napló bejegyzései,
- ❖ a gyermek alkotásai,
- ❖ a nyílt foglalkozásokon való részvétel lehetőségei szolgálnak.

7. Intézményi önértékelés, eredményesség

Munkánk eredményességének, a hozzáadott értéknek a kimutatása céljából mutatókat állítunk fel, melynek teljesülését mérjük, rögzítjük. Az eredményességi mutatók kiterjednek az integrációs programunk valamennyi területére.

Az Integrációs Pedagógiai Programunk tartalmának gyakorlati megvalósítási folyamatát- rendezvények-, ütemezését a mindenkori intézményi munkatervben határozzuk meg.

X. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

- ❖ *Személyiséglap (anamnézis)* felvétele: A gyermek óvodai felvételét követően a családlátogatás során az óvodapedagógusok feladata ennek felvétele.
- ❖ *Fejlettségi felmérő lap* felvétele: az óvodába lépő gyermekekről készített felmérés, mely kiterjed
 - az egészségi állapot,
 - a mozgás,
 - a beszédfejlettségi szintjére.
- ❖ *Fejlődési napló* vezetése: A gyermek óvodába lépésétől kezdve vezeti az óvodapedagógus, s félévenként értékeli a gyermeki tevékenység változását, fejlődését.
- ❖ *DIFER mérési módszer alkalmazása* a gyermek 5. életévének betöltésekor minden gyermek esetében elvégezzük a felmérést, az egyes területek fejlettségi szintje határozza meg a fejlesztés további irányát, területét.
- ❖ *„A gyermek fejlődésének nyomon követése” kötelező nyomtatványként történő vezetése, mely kiterjed a testi, mozgás-, érzelmi- akarati élet, értelmi fejlettség, valamint a társas kapcsolatok jellemzőinek mérésére.*
- ❖ *Iskolaérettségi vizsgálat*- Szükség szerint- az óvodapedagógus, szülő kérése, javaslata alapján a hódmezővásárhelyi Pedagógiai Szakszolgálat végzi el iskolai beiratkozást megelőzően.
- ❖ *Gyógypedagógiai fejlesztési napló*- gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus vezeti az SNI gyermekekről.
- ❖ *Feladatlapok, gyermekrajzok, felmérőlapok* elemzése, értékelése.

A mérési dokumentumokat **folyamatosan vezetjük**, összegezzük, eredményeinket kiegészítjük a csoportnaplóban összegzett csoportmérésekkel, mely alapján a fejlesztési irányok az egyes gyermekek és a csoport egészét illetően is kijelölhetők.

A méréseket óvodai szinten is összesítjük, mert ebből következően tudjuk meghatározni magunk számára a következő évi mérési feladatok irányát.

XI. ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELADATOK ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI

*„Szeresd a gyermeket, öleld szívedre őt,
Ringasd el lágyan a szegény kis szenvedőt,
Lehunyt pilláinak töröld le könnyeit:
S míg te a gyermekek könnyét törölgeted,
Egy láthatatlan kéz a csillagok felett
Letörli vétkeid!”
(Móra Ferenc)*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján **kiemelt hangsúlyt kap intézményünkben a gyermekvédelmi feladatok ellátása.**

A törvény alapelvei:

- ❖ A gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult, s ha a család egyedül nem birkózik meg ezzel a feladattal, akkor segítséget kell, hogy nyújtson az állam és az önkormányzat.
- ❖ A gyermek neveléséért további határozott felelősséget kell megállapítani az állam, a helyi önkormányzatok (Gyermekjóléti Szolgálat, óvodai-, iskolai gyermekvédelem) az ellátó szervek (pl. Nevelési tanácsadó stb.), személyek tekintetében.
- ❖ A rászoruló gyermek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.
- ❖ Bővíteni kell az önkormányzatok lehetőségeit a gyermek védelmével kapcsolatos feladatok megvalósításában, növelve felelősségüket a helyi ellátórendszer kialakításában.
- ❖ A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha a gyermek érdekében elkerülhetetlen.
- ❖ A preventív (megelőző) gyermekvédelem megerősítése elsődleges, hogy megakadályozza a gyermek kiemelését a családból, s itt nagyon fontos az óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelős munkája.

A gyermek és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a köznevelési intézmények pedagógiai tevékenységéhez.

Településünkön- mely főleg a Dózsa-telepi városrészen, így a Móricz Zs. utcai tagintézmény felvételi körzetében tapasztalható- egyre több családban érzékelhető életvezetési probléma, növekszik a feszültség szint és csökken a feszültségűző képesség, ami elsősorban a családban érezteti hatását. E problémák károsító hatása sajnálatos módon megjelenik az óvodánkban is a gyermek teljesítmény-, viselkedés- és kapcsolat zavarainak formájában.

Célunk:

A prevenció, az érintett gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése, a gyermeki jogok és érdekek érvényesítése, testi- lelki egészségüknek és a családban történő nevelésüknek elősegítése, szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Feladatunk:

- ❖ A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek és családok segítése.
- ❖ A gyermekek fejlődését korlátozó ártalmak kiszűrése, külső speciális szakemberek bevonásával (logopédus, pszichológus, Pedagógiai Szakszolgálat).
- ❖ Külső segítőkkel, gyermekvédelmi szervekkel, intézményekkel való kapcsolattartás, együttműködés.
- ❖ A társintézményekkel való kapcsolattartás mélyítése (iskolák) a prevenció minden gyermekre történő kiterjesztése.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

1. szint az óvodapedagógusok szintje:

- ❖ Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését.
- ❖ Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri.
- ❖ Szükség esetén megfelelő szakemberhez, intézményhez irányítja, megszervezi a gyermek felzárkóztatását.
- ❖ Biztosítja a gyermekek differenciált és egyéni fejlesztését.
- ❖ Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását.
- ❖ A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít).
- ❖ A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- ❖ Szükség esetén védő,- óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- ❖ Közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében.

2. szint Gyermekvédelmi felelős szintje:

- ❖ Nevelési év elején megtervezi az adott év gyermekvédelmi feladatait.
- ❖ Az óvodapedagógus segítségével felméri a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermeket.
- ❖ Nyilvántartást vezet a HH/HHH gyermekekről.
- ❖ Kapcsolatot tart a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal.
- ❖ Koordinálja a probléma kezelését, feljegyzi a családokkal kapcsolatos intézkedéseket.
- ❖ A gyermekek és a családok anyagi és szociális helyzetéből fakadó különbségeit a család és más intézmények bevonásával, fenntartó közreműködésével a lehető legkisebbre csökkenti.
- ❖ Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvodapedagógusokkal.
- ❖ A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megbeszélésére.
- ❖ Részt vesz a gyermekjóléti szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszélésen.
- ❖ Gyűjti és terjeszti a gyermekvédelemben felhasználható új pedagógiai módszereket, eszközöket, szakirodalmat. Figyelemmel kíséri az ezzel a témában meghirdetett pályázatokat.

3. szint Óvodavezető szintje:

- ❖ Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- ❖ A gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
- ❖ Kapcsolat felvétele az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.
- ❖ Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- ❖ Rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, a családsegítővel és az érintett óvodapedagógusokkal folyamatosan egyeztet, és a megfelelő intézkedéseket megteszi.
- ❖ A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt (gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek).
- ❖ Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről és elérhetőségéről.
- ❖ Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

XII. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

A kapcsolatok kialakításában óvodánk **nyitott és kezdeményező**.

Óvoda – Család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését, Ennek alapvető feltétele a családdal való **szoros** együttműködés. Az óvodai nevelés a családi neveléssel „*együtt összhangban*”, *annak kiegészítéseként* valósítja meg a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztését.

Célunk, hogy együttműködésünk egyenrangú viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósuljon meg, amelynek az alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

A szülő találjon az óvodapedagógusban tapintatos, megértő támaszra, segítőtársra, az esetlegesen adódó nevelési problémák feltárása és megoldása terén.

Az óvónői diszkréció a szülői bizalom alapja – amely kölcsönösen hat egymásra – s a folyamatos jó kapcsolat fenntartását biztosítja.

Óvodánk legyen nyitott. Biztosítsa a szülők részére a betekintést, bekapcsolódást a mindennapi életünk folyamatába, így nyerjenek *reális* képet a helyi programunk gyakorlati megvalósításáról, és nem utolsó sorban – gyermekük közösségi tevékenységéről, ott elfoglalt helyéről.

A kapcsolattartás formái óvodánkban:

- ❖ Szülői értekezlet,
- ❖ Beszoktatás szülővel (nagyszülővel)
- ❖ Nyílt napok
- ❖ Közös ünnepek
- ❖ Kirándulások az óvodapedagógusok tervezése alapján
- ❖ Fogadó órák, egyéni beszélgetések,
- ❖ Szakmai előadások- az óvónő által fontosnak tartott, vagy a szülő által javasolt témában- külső előadó felkérésével (pl. védőnő, pszichológus stb)

Óvodapedagógus - Gyermek

Az óvodapedagógus és a gyermek együttműködése *kétpólusú* tevékenységen alapszik.

Az óvodai élet mindennapjai során a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek.

Aktív kapcsolatuk alapja a kölcsönösség, amely az óvónői rugalmasságban, helyzetfelismerésben, döntési képességben nyilvánul meg. Az óvodapedagógus feladata, hogy tudatos, ráérzett határozottsága mellett barátságos, szeretetteljes, őszinte hangnemével megtalálja az egészséges egyensúlyt a gyermeki és felnőtt világ között.

Óvodapedagógusok egymás közötti kapcsolata

Nevelőtestületünk sokoldalú személyiségekből alkot egy kerek egészet.

A köztünk lévő kapcsolatok határozzák meg intézményünkben folyó munkánk eredményességét, sikerességét, s olykor a kudarcok felismerését is.

Hatékony nevelőmunkánk alapfeltétele a jó munkatársi viszony, amelynek folyamatos fejlesztő jellegű képzése közösségünk érdeke.

Célunk a kiegyensúlyozott, barátságos légkör kialakítása, melyet az őszinte bírálat, nyílt véleményalkotás segíteni képes és formálja minél egységesebbé, összetartóbbá.

Óvoda - Fenntartó

Az óvodavezető folyamatos *tájékozódása és tájékoztatása* biztosítja a fenntartóval való jól kiépített kapcsolatot. Törekedjen arra, hogy együttműködésével segítse elő az óvoda nevelőmunkájának pozitív társadalmi megítélését, elismerését.

Az óvoda költségvetésének kialakításakor a Fenntartó segítse megvalósítani a helyi programunkhoz, a működés fejlődéséhez szükséges *anyagifeltételeket*.

Nyitottsággal, kezdeményező kedvvel próbáljuk megnyerni a Fenntartót szakmai célkitűzéseink megvalósításához.

Óvoda - Iskola

A tanítónők nyíltnapon ismerkedhetnek a gyermekekkel.

A nagycsoportosoknak lehetőségük van évente ellátogatni az iskola első osztályaiba, ahol bekapcsolódhatnak a tanítás folyamatába.

A nagycsoportosok utolsó szülői értekezletén a leendő első osztályos tanítónők részt vesznek, ahol kötetlen beszélgetés formájában képet kaphatnak a helyi iskola szakmai munkájáról.

Mindemellett a két intézmény vezetői napi szakmai kapcsolatot tartanak fenn.

Óvoda – Pedagógiai szakszolgálat

A pedagógiai szakszolgálati feladatok közül a logopédiai, fejlesztő pedagógiai (BTMN), gyógypedagógiai (SNI) ellátás igen magas színvonalon valósul meg óvodánkban, köszönhetően a két intézmény közötti napi kapcsolatépítésnek. Tekintve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számának folyamatos növekedését, továbbra is fontos pillére ez a szakmai együttműködés nevelő- oktató tevékenységünkben.

Jövőbeni feladatunk ezen a területen az óvodapedagógusok és a szakszolgálat szakemberei közötti szakmai kapcsolat erősítése, arányos feladatmegosztás a gyermekek fejlesztésének megvalósítása érdekében.

Óvoda – Keller Lajos Városi Könyvtár és Kulturális Központ

A kulturális központ által szervezett gyermekszínházi előadásokon, kiállításokon és rajzfilmek vetítésein gyakran részt veszünk.

A városunk kulturális életének fejlesztése érdekében közös programszervezésben veszünk részt az óvoda részéről.

A középső-, nagycsoportosok rendszeres könyvtárlátogatók, ahol megismerhetik a könyvtárban folyó munkát, és könyveket kölcsönözhetnek.

Hagyománnyá alakult, hogy a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódóan mesemondó versenyt szerveznek a nagycsoportos óvodások számára a könyvtár dolgozói.

A régi tárgyak, berendezések megtekintése élményforrás a gyermekeknek, amely segíti ismereteik bővülését a helyi hagyományok és népszokások területén.

Óvoda – Védőnők, Gyermekorvos

Kapcsolatunk sokat alakult, mely során a rendszerességre és a kapcsolat elmélyítésére törekszünk.

A gyermekorvos és a védőnő évente egy alkalommal elvégzi a csoportoknál a státusz vizsgálatokat, és a tanköteles gyermekeknél az iskola alkalmassági vizsgálatot.

Az óvodás gyermekek esetenkénti tisztasági vizsgálatát, valamint egészségügyi Törzskönyveinek nyilvántartását, vezetését a védőnők végzik.

Óvoda- Családsegítő Szolgálat, Gyermekvédelmi Szolgálat

Óvodás gyermekeink megfelelő fejlődése, érdekeik védelme érvényesüléséhez az intézményvezetőn kívül a két intézménnyel, munkatársaival óvodánk Gyermekvédelmi felelősei állnak napi kapcsolatban.

XIII. ÜNNEPEK, MEGEMLÉKEZÉSEK, RENDEZVÉNYEK, HAGYOMÁNYÁPOLÁS

„Ha az ünnep elérkezik, akkor ünnepelj egészen. Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata...”

Az ünnep a különbözőség, az ünnep a mély és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies.”
(Márai Sándor)

A mindennapok és egyes jeles napok hagyományörző szokásai jól illeszkednek az óvodai életünk tevékenységrendszerébe.

A gyermek, cselekvésén keresztül későbbi életre is meghatározó élményeket kap. Ezek a szülőföldhöz, a társakhoz való érzelmi kötődést alapozzák meg. A közös ünnepek, ünneplések a közösségi élet mélyítői.

Minden ünnepet a rá való készülődés tesz fontossá.

Megtanítjuk óvodásainkat, hogy az egyes ünnepeknek ceremóniái vannak, mindezek öröklődnek, apáról fiúra szállnak, jellemzőek egy-egy tájegységre, óvodai, családi közösségre.

Naptári ünnepek óvodánkban:

- ❖ Mikulás,
- ❖ Advent
- ❖ Karácsony,
- ❖ Farsang,
- ❖ Húsvét.

Gazdasági élet ünnepe óvodánkban:

- ❖ Őszi vigasság

A szürethez kapcsolódó hagyományok ápolása (Szőlőprézelés, lovas kocsikázás), táncok, népszokások, népi játékok közös tanulása, eljátszása.

Társadalmi, természethez kapcsolódó ünnepek óvodánkban:

- ❖ Március 15.- zászlós ünnep, kicsik a nagyokkal- általában 2 csoport- ünnepelnek együtt, a városháza előtti park kopjafáját nemzeti zászlókkal díszítjük.
- ❖ Víz Napja: március 22.- kirándulások a Tiszához, csoportonként.
- ❖ Madarak és fák napja: május harmadik vasárnapja. - Óvodánként közös fa, bokor, vagy virágültetés, Nyílt Nap a Székhely óvodában
- ❖ Föld Napja- április 22.
- ❖ Állatok Világnapja: okt. 4.

Emberi élet ünnepei óvodánkban:

- ❖ Születés – és névnapi megemlékezés- csoporton belül,
- ❖ Anyák Napja- csoportonként,
- ❖ Évzáró Ünnepségek- csoportonként,
- ❖ Gyermeknap- „Meglepetés műsorral”, közös kirándulások.
- ❖ Nagycsoportosok Búcsúzása

XIV. NEVELÉSI IDŐN TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK

A szülők igényeinek figyelembevételével- többek között- az alábbi nevelési időn túli foglalkozásokat, fakultatív programokat tudjuk biztosítani óvodánkban:

- ❖ Hitoktatás
- ❖ Óvodai néptánc
- ❖ Gyógytestnevelés

XV. A HELYI ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

A program ellenőrzésében, értékelésében az óvodavezető irányításával valamennyi óvodapedagógus részt vesz.

A program ellenőrzését 5 évenként tervezzük, azonban jogszabály változás, nevelő-testületi kezdeményezés, program adaptálás módosíthatja ezt a határidőt.

Ez a nevelési folyamat **kimenet oldalának vizsgálatára irányul.** Az óvodai tevékenységek mindegyikénél meghatároztuk, milyen fejlődést kívánunk elérni az óvodáskor végére. E megállapítások segítségével a program 5 éves ciklusra tervezett nevelési, fejlesztési elképzeléseinek eredményét elemezzük.

A program ellenőrzési, értékelési terve:

A bevezetés előtti feltételrendszer vizsgálata.

Átfogó értékelés az intézményértékeléssel összekapcsoltan az összegyűjtött tapasztalatok alapján.

A bevezetést követően 5 évenként a nevelési folyamat vizsgálata a kimenet oldaláról.

Megvizsgáljuk:

- ❖ **A gyermekek** egészséges életmód alakítása terén elért fejlettségét, az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés terén elért fejlettségét, a gyermekek játékának fejlettségét, a gyermekeknek a különböző tevékenységek terén elért fejlettségét,
- ❖ Mennyire fokozta a program **a nevelőtestület** munkakedvét, pedagógiai tudatosságát, kultúráját,
- ❖ Mit tükröznek **a szülői visszajelzések,**
- ❖ Mennyire ismerték meg **a szülők** az óvoda programját,
- ❖ Kellő információ birtokában van- e **az iskola** az óvoda programját illetően,
- ❖ Mit tükröznek **az iskola** visszajelzései,
- ❖ Mik **a fenntartói** visszajelzések, vélemények.

Alkalmazható módszerek:

- ❖ Az írásos dokumentáció ellenőrzése
- ❖ Megfigyelés, hospitálás
- ❖ Beszélgetés, konzultáció
- ❖ Kérdőív.

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Mindszenti Károly Óvoda Helyi Pedagógiai Programja (továbbiakban: PP) az intézményvezető jóváhagyásával, 2013. szeptember 1. napján válik hatályossá.

Módosításra vonatkozó javaslatokat tehet írásban a nevelőtestület legalább 1/3 – a, a javaslat elfogadásának feltétele a nevelőtestület 50%+ 1 igenlő szavazata. Ennek alapján a PP módosítás a megjelölt határidők között is megvalósítható. Amennyiben a változások a Helyi Pedagógiai Program fő folyamatait nem érintik, a változás bevezetése a nevelőtestület kompetenciája.

Amennyiben a program legalább 50 %-ában módosítás történik, úgy a teljes programot felül kell vizsgálni.

A PP módosítására abban az esetben kerülhet még sor, ha jogszabály (jogszabályi változás) kötelez arra.

A szülők véleményét a partnerközpontú működés keretében folyamatosan gyűjtjük, elemezzük és beépítjük programunkba.

Az óvoda nevelőtestülete 2018. augusztus 31-ig felülvizsgálta a programot és ennek eredményeképpen módosította azt. a ~~PP-t~~.

A PP az óvoda honlapján (www.karolyovoda.hu) történő közzététellel kerül nyilvánosságra, továbbá kifüggesztésre kerül a Székhelyen és a tagóvodában.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Nkt. 26.§ (1) bek.-ben foglalt felhatalmazás alapján a Károly Óvoda felülvizsgált, módosított Helyi Pedagógiai Programját az intézmény **Nevelőtestülete** a mai napon **elfogadta**.

Mindszent, 2018. augusztus hó 31. nap.

.....
Intézményvezető-helyettes

Az Nkt. 26.§ (1) bek.-ben foglalt felhatalmazás alapján a Károly Óvoda felülvizsgált, módosított Helyi Pedagógiai Programját az **intézményvezető** a mai napon **jóváhagyta**.

A módosítás **többletkötelezettséggel nem állapít meg** a fenntartó Mindszent Város Önkormányzata számára.

Mindszent, 2018. augusztus hó 31. nap.

.....
Intézményvezető